

Експедиция „Кхан Тангра'95"

На 6 юли 1995 година се навършват 100 години от безсмъртието на един от най-големите държавници на Третото българско царство - Стефан Стамболов. Неговата огромна заслуга е нормализирането на дипломатическите и добросъседски отношения между България и Турция след откъсването на страната ни от Османската империя.

На този ден, 6 юли 1995 година, от Истанбул тръгва българска експедиция за изкачване на върха Хан Тенгри, висок 6995 м. Това е един от най-високите и импозантни върхове на Централна Азия в планината Тангра Хан (на китайско произношение - Тия Шан). Тези места още пазят спомена за някогашното величие на нашите деди - българите.

„...Що се отнася до върха Тенгри - споделя чувашкият народен поет Педер Хузангай, - неговият 500-метров беломраморен пилон, който е самият му връх, блести като сняг, вижда се от околностите на Алма Ата и местните хора, дори обикновени казахи, като го сочат, казват, че това е богът на българите, в някои случаи не знаейки, че някъде в Европа се намират българи и България..." (Йордан Вълчев, „Календар и слово", 1986, София).

Експедицията се организира и финансира от редактора и издател на сп. „Всебългарски национален сговор" д-р Петър Хаджидимитров от Берн, Швейцария, и се посвещава на 110 години от Съединението на България (1885) и 80 години българско-швейцарски дипломатически отношения.

В изкачването вземат участие едни от най-добрите катерачи на България, членове на Сливенския алпийски клуб:

Господин Динев, покорил седемхилядниците: връх Гашербрум 2, връх Кауфман, връх Гармо и връх Корженевска;

Радко Рачев, покорил връх Гашербрум 2;

Тончо Тончев, изкачил през 1993 г. връх Нанга Парбат, висок 8126 м в Хималаите;

Кънчо Кънчев, изкачил връх Корженевска.

Ръководител на групата, наброяваща 13 човека, е г-н Димитър Василев, ботаник, завеждащ експериментална оранжерия към завода за текстилни тъкани в гр. Сливен.

Лекар на експедицията е д-р Юрий Хаджидимитров, вещ в травматологията и височинния белодробен едем.

В групата участва и историк от Казанския университет, като представител на ВОЛЖКИТЕ БЪЛГАРИ, потомците на БАТБАЯН, с което изкачването на Хан Тенгри придобива всебългарски смисъл.

Най-възрастният участник в експедицията - инженер Асен Коцев, самоковец, който дълги години живее в Торонто, Канада, ще празнува 79-годишния си рожден ден в базовия лагер Инилчек глетчер на височина 4000 метра.

Няма да пропуснем да отбележим и имената на г-н Исагалиев и г-н Анарбек Карашев от Външно министерство на Република Казахстан, които оказаха неоценима помощ от организационен характер.

Средствата за финансиране на експедицията възлизат на повече от 35 000 долара.

От Истанбул групата ще прелети до Алма Ата с Казахска авиокомпания. Оттук с автобус се достига до първия базов лагер КАРКАРА на височина 2260 м, който се намира на 300 км от столицата.

След съответната аклиматизация на катерачите предстои полет с хеликоптер и изнасяне на целия инвентар и храна до втория базов лагер в подножието на Хан Тенгри на височина 4000 метра.

Оттук започва същинското изкачване и организиране на междинните лагери 3, 4 и 5 до върха. То ще премине по северния Инилчек глетчер, тъй като откъм южната страна на върха, на височина 4900 - 5000 м, съществуват особено опасни лавинни пасажки.

Между отделните групи и базовия лагер ще се поддържа радиовръзка.

Глетчерните пукнатини, височината, разреженият въздух и отрицателните температури са обективни фактори, които подлагат катерачите на сериозни изпитания.

За първи път връхът е изкачен през 1931 г. по западното ребро.

Експедиция „Кхан Тенгри'95" завърши успешно!

От юг и север върхът „Кхан Тенгри" бе обсаден от алпинисти от различни националности: японци, французи, испанци, корейци и англичани. За радост на нашата експедиция първото за сезона изкачване на върха се отдаде на нас, българите.

На 21 юни в 18.00 часа върха достигнаха Тончо Тончев от Частен елитен алпийски клуб - Пловдив, и Радко Рачев от Айтос. Те издигнаха и развяха на върха бяла конска опашка - Бунчук - символ на българската държавност.

По най-нови измервания височината на върха възлиза на 7010 м.

Изкачването се осъществи при трудни метеорологични условия и температура -14°.

Всички участници са живи и здрави и се завърнаха на 2 август в Родината.

Информация:

Екатерина Хаджидимитрова Берн, Швейцария

ЕКСПЕДИЦИЯ-ХАДЖИЛЪК КЪМ ВРЪХ КХАН ТЕНГРИ В ПЛАНИНАТА ТАНГРИ ТАГ (ВСЕЛЕННАТА ПЛАНИНА - ТИЕН - ШАН) И СВЕЩЕНИТЕ БЪЛГАРСКИ ЗЕМИ В СРЕДНА АЗИЯ

Из проекта на г-н Димитър Табаков

Историческото дружество „Българска орда“ търси съмишленици и спомоществатели (граждански сдружения, фирми и частни лица) за организирането на втора експедиция-хаджилък към връх Кхан Тенгри на 150 км столицата на Казахстан Алма Ата.

Изкачването на върха (6991 м) ще се осъществи от група добре подготвени алпинисти, които ще забият знаме с конска опашка, както и знамена на България, Казахстан, Татарстан и Чувашия на самия връх. На останалите участници в този поход се предоставя, според физическите им възможности, да посетят природни и архитектурно-исторически забележителности и извършат трекинг до приключване същинската работа на експедицията - из най-старите известни обитавани от прабългарите земи.

Изкачването на върха се очаква да бъде документирано от телевизионни екипи и представители на медиите.

Организация:

Пътуване до Алма Ата и обратно с чартърен полет на Балкан (самолет).

Организирана група казахи ще отлети за България в деня на пристигане на българската група. Целите на проекта от българска страна изискват организиране за казахските гости на програма за 3-4 седмичен престой. Разменната форма ще позволи чувствително ограничаване разходите за пътуване и успешно осъществяване на програмата на всяка отстраните участнички.

Участници: Лица и организации, които реално могат да предложат и организират престой и храна на казахите и на българите, участващи в обмена.

Желателно е самите участници да могат лично да предоставят условия за настаняване. Отделно - от българска страна - е предвидено участието със строго определена квота на група алпинисти и специалисти (до 5 историци, 5 археолози, 3 филолози и до 5 бизнесмени). В случай, че броят на желаещите специалисти надхвърли предварително заложената в групата квота, ще бъде направено необходимото тези специалисти да се включат в следващата експедиция.

Подходът АлмаАтадоТангриТаг = Вселенната планина (Тиен - Шан) ще бъде за сметка на участниците, като се очаква, казахската страна да улесни българската група.

Практически идеи и заявки за експедицията през 1996 г. - на посочените в списанието адреси.

ЕКСПЕДИЦИЯ „ХАН ТЕНГРИ'98“

През месец юли 1998 година от България тръгва експедиция, която си е поставила за цел да развее над връх „Хан Тенгри“ (7010 м) в Централна Азия славния бунчук - символа на българската държавност. Той представлява копие с кълбо, от което се спускат две спираловидно извиващи се ленти и привързана към копието конска опашка. В експедицията участват едни от най-добрите алпинисти на Дунавска България. В групата ще бъдат също една българка и двама българи от Волжка България. С участието на българи от Дунав и Волга това поклонение пред Повелителя на Вселената, когото нашите деди от хилядолетия наричат Тангра, придобива общобългарски, надпартиен и надрелигиозен смисъл.

Първият базов лагер „Каркара“ се намира на височина 2260 м на 300 км южно от столицата Алмати на самата граница между Казахстан и Киргизия. От лагера се виждат юртите на киргизките пастири, които пасат в околността конете си и приготвят кумис от издоеното кобилешко мляко.

След съответна аклиматизация на катерачите предстои полет с хеликоптер, с който ще бъдат изнесени целият инвентар и храната до втория базов лагер. Той ще се установи в подножието на „Хан Тенгри“ върху Северния Инилчек-глетчер, на височина 4000 метра. От него трябва да започне същинското изкачване и организиране на междинните лагери 1, 2 и 3 до върха. Подходът към „Хан Тенгри“ ще премине по Северния Инилчек-глетчер.

Бивакът на първи лагер (4900 м) в зависимост от състоянието на снега се изгражда в снежна пещера или във високопланински палатки. Следващият лагер № 2, на височина 5800 м, се разполага в палатки. Планомерно се изнасят нагоре екипировка, бутилки с газ за горене и храна. Лагер 3, от който започва последното шурмуване на върха, ще се установи на височина 6100 м в снежни пещери или палатки.

Голямата височина поставя организация на катерачите на различни изпитания. Намаленото парциално налягане на кислорода съгъстява кръвта и повлиява дишането. Така например на 5500 м височина съдържанието на кислорода във въздуха е само 50% от това при морското равнище. Освен това организъмът губи големи количества течности, които трябва да се набавят чрез стопяване на сняг и лед поради липса на течаща вода. При тия условия значително се намаляват и вкусовите усещания поради променената физиологична активност на вкусовите рецептори.

Българският институт по криобиология и лиофилизация с дългогодишен научноизследователски опит в създаването на екологично чисти, високохранителни и биологично пълноценни космически храни под ръководството на академик Цветан Цветков осигурява на експедицията оптимален модел на хранене, без монотонност и при голямо разнообразие на дневното меню при продължителен престой на тая височина. Българското космическо меню е характерно с традиционния пикантен вкус на българската национална кухня. Институтът е създаден през 1973 година и получи висока оценка и световно признание от членовете на хималайските експедиции, на Трансатлантическата женска регата, на двете антарктически експедиции и много други.

При добра височинна аклиматизация ползването на кислородни апарати няма да бъде необходимо.

От лагер 3, на седловината на 6100 м, започва последното шурмуване на мраморната пирамида. Върху металната тринога на върха ще бъде запален възпоменателен огън и развята бяла конска опашка.

Оператор на изкачването ще бъде Николай Петков, който ще документира за българските телевизионни зрители всяка стъпка на тази уникална експедиция.

Инициативен комитет „Хан Тенгри“